فارسی
پایه ششم
دیماه ۱۴۰۳
دبستان امام حسین (ع) ۱۲

به نام آن که جان را فکرت آموخت

نام و نام خانوادگی :

برای موفقیت کامل در طی این آزمون ، باید ۲۰ ستاره را پاسخ دهید . امّا می توانید ۱۰ ستاره ی دیگر را نیز پاسخ داده و در مجموع ستاره های دیماه خود ذخیره کنید .

حکایت زیر را با دقت مطالعه کنید و سپس به فعالیت های مربوط به این متن پاسخ دهید .

روزی مَلکی به قصد نخجیر در مرغزاری اسب می تاخت . او کمی تأمّل نمود و سپس بر فراض کوهی عظیم رفت تا هیچ شکاری از دید وی در امان نماند . اسب که تاب خویش از دست داده بود همچون رعدی برق آسا ، ملک را بر زمین افکند و از کوه، سرازیر گشت. ملک که مرغش یک پا داشت ، بر لجاجت خویش اسرار ورزید و همچنان کوه را پیمود. همراهان امیر (وزیر / پادشاه) که اسب سرکش را دیده بودند تصمیم بر هلاکت او نمودند . یکی از ایشان گفت : ((این رای (انتخاب / نظر) ، از نادان است . اگر ملک از مقصود (هدف / شکار) خویش ، صرف نظر نماید و از کوه فرود آید و اسب رام خویش ، هلاک بیند ، چه جواب دارید؟ سرمان بر باد رفته است ؛ چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی ؟)) دیگران نیز زین سخن ، اندیشه کردند و از عزم مصمّم خویش منصرف (پشیمان / مسرور) گشتند . همراهان ملک در همین مناظره بودند که وزیر اعظم ، ایشان را امر نمود : ((وای بر شما . دیوانگان ! بار بربندید و بر دامن کوه روانه شوید .)) پادشاه که تشنگی بر او چیره گشته بود (غالب شده بود / قالب شده بود) از کوه فرود آمد و سوی یاران خویش ، روانه گشت . چون به مقصد رسید ، بی درنگ سمت مرکب (اسب / صندلی) خویش رفت و افصار بگرفت ، اورا چون شکار بر زمین نشاند . ناظران که خشم ملک را شاهد بودند هم از هلاکت اسب در بیم بودند وهم از ترس جان ، مجال سخن نداشتند . ملک جامی (ظرفی / مقداری) آب خاست . جام آب را بر لب اسب نهاد و خشم خیش فرو برد . از پای اسب برخاست و گفت : ((عجب آبی ! تشنه گان را آب سیراب نماید نه خشم .))

اکنون با توجه به حکایت بالا به پرسش های زیر پاسخ دهید .

۱-چرا پادشاه با اسب خویش از کوه بالا رفت ؟ *

۲-همراهان پادشاه چه تصمیمی برای اسب گرفته بودند ؟ *

۳-به نظر شما چرا اسب ، پادشاه را بر زمین انداخت و از کوه پایین آمد ؟ **

۴- جلوی بعضی کلمه ها پرانتزی بصورت (..... / .....) وجود دارد . یکی از کلمه های درون پرانتز، معنی درستی دارد و یکی از کلمه ها هم متناسب نیست . روی کلمه ای که مناسب نیست خط بزنید. **

۵-یک ضرب المثل از متن بالا پیدا کنید و بنویسید . *

ضرب المثل : .....

۶- دو دسته کلمه های هم خانواده از متن بالا پیدا کنید و در زیر بنویسید . (ریشه ی آن ها را هم بنویسید.) **

الف) ..... ( )

ب) ..... ( )

۷-سه کلمه ی جمع از متن بالا پیدا کنید و بنویسید . *

..... **و** ..... **و** .....

www.kanoon.ir

۸- دو ترکیب اضافی و دو ترکیب وصفی از متن بالا پیدا کنید و بنویسید .	**
ترکیب اضافی :	
ترکیب وصفی :	
۹- یک کنایه از متن بالا پیدا کنید و اینجا بنویسید .	**
کنایه :	
۱۰- در متن زیر ، تعداد جمله ها را بنویسید و مشخص نمایید .	***
((وای بر شما . دیوانگان ! بروید و بار بربندید و بر دامن کوه روانه شوید .))	
۱۱- از هر کدام انواع جمله ، یک نمونه از متن بالا پیدا کنید و در زیر بنویسید .	***
الف) جمله ی پرسشی :	
ب) جمله ی امری :	
پ) جمله ی عاطفی :	
۱۲- چهار کلمه از متن حکایت بالا انتخاب کنید . سپس در زیر بنویسید و معنی هر کلمه را جلوی آن بنویسید .	**
..... : .... :	
..... : .... :	
۱۳-چهار کلمه از متن بالاپیدا کنید که مخالف هم باشند . این کلمه ها را در زیر بنویسید	**
..... ≠ .... ≠	
۱۴-کلمه های زیر را با ((ان)) جمع بسته و بنویسید . *	*
فرشته : برنده : بی نوا :	

۱۵-با توجه به شعر زیر (که ابیات ۱۹ و ۲۰ از یک شعر است) به پرسش های مربوطه پاسخ دهید .	**
گفت بلبل کای درخت پر صدا آه ! زبان تو چقد باشد دراز	**
آدم عاقل زبانش بند اوست تا که باشد در همه جا سرفراز	*
الف)کدام کلمه ها قافیه هستند ؟	
ب) این شعر در کدام قالب سروده شده است ؟ چرا ؟ (دو دلیل را ذکر کنید)	
ب) چه آرایه های ادبی در این شعر وجود دارد ؟ مشخص کنید .	
پ) معنی و مفهوم این دوبیت شعر چیست ؟	

www-kanoon-ir

بسم تعالی

پاسخنامه آزمون فارسی پایه ششم دبستان امام حسین(ع)

نویسنده: مصطفی وکالتی_رتبه ۶۸ کنکور ۱۴۰۳

1. تا به قله کوه برسد و هر گونه شکار و طعمه ای که بود را ببیند و شکار کند
2. نخست می‌خواستند که اسب را به هلاک برسانند ولی بعد منصرف شدن
3. زیرا بدلیل سرعت بیش از حد اسب که باعث از دست رفتن کنترلش شده بود امیر را بر زمین انداخت و بعد از دامنه کوه فرود آمد.
4. امیر (پادشاه / وزیر) _ منصرف(پشیمان/مسرور) _ مرکب(اسب/صندلی) _ رای(انتخاب/ نظر) _ جامی(مقداری/ظرفی) ._چیره گشته بود(غالب شده بود/ قالب شده بود)
5. ضرب‌المثل (چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی) استفاده شده است
6. الف) قصد و مقصود (ق ص د) _ ب) هلاک و هلاکت (ه ل ک)
7. دیوانگان ،تشنه گان و همراهان
8. ترکیب اضافی : تاب خویش و همراهان امیر

ترکیب وصفی: کوهی عظیم و اسب سرکش

9) کنایه ی تاب خویش را از دست دادن که کنایه از دست دادن کنترل است

www.kanoon.ir

۱۰) ۴جمله دارد وای بر شما . دیوانگان ! (۱) بروید (۱) و بار بربندید (۱)و بر دامن کوه روانه شوید (۱).

۱۱) جمله پرسشی > چه جوابی دارید. جمله امری> بار بربندید و بر دامن کوه روانه شوید. جمله عاطفی > عجب آبی !

۱۲) ملک: پادشاه. جام: ظرف. هلاک کردن : نابود کردن. مرکب: اسب

۱۳) فراز و فرود _ تشنگی و سیراب

۱۴) پرندگان _ فرشتگان _ بی‌نوایان

۱۵) الف) دراز و سرفراز ب) در قالب غزل سروده شده است زیرا مصرع های زوج هم قافیه هستند و مضمون عاشقانه و عرفانی دارد

ج) آرایه تشخیص(صحبت کردن بلبل و استفاده از ندا برای درخت) آرایه کنایه(دراز بودن زبان)

د) معنی بیت اول : به این معناست که بلبل (نماد عشق و احساس) به درخت (نماد معشوق) می‌گوید که تو چقدر می‌توانی سخن بگویی و چه اندازه می‌توانی از زبان خود استفاده کنی

معنی بیت دوم: آدم عاقل زبانش بند اوست تا که باشد در همه جا سرفراز" به این معناست که انسان عاقل باید زبان خود را کنترل کند و از آن به درستی استفاده کند تا در هر موقعیتی محترم و سرفراز باشد